

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

„Europejski rynek gazu – wdrażanie Dyrektywy UE w sprawie gazu”

Konferencja « Power Ring – bezpieczeństwo europejskiego
ryнку energetycznego »

Warszawa, Polska, 1 grudnia 2006

dr Wolfgang Kerner,
DG TREN, B1

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

STRESZCZENIE

Wyzwania

Cele wspólnej polityki energetycznej

Zielona Księga: obszary priorytetowe

Przegląd strategii energetycznych: działania priorytetowe

Europejska sieć na rzecz europejskiego rynku elektroenergetycznego i gazowego

Ramy prawne

- Budowa wewnętrznego rynku gazu

Plan połączeń priorytetowych

- Wytyczne TEN-E 2006

Wnioski

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

Potrzeba wspólnej europejskiej polityki energetycznej

- Rosnąca zależność UE od importu
- Potrzeba zrównoważonych, konkurencyjnych i bezpiecznych dostaw
- Spójny rozkład źródeł energii (miks energetyczny)
- Wymiar regionalny – krajowy – europejski
- Odpowiedzialność sektora prywatnego i publicznego
Kto płaci za europejską wartość dodaną?

„Dla obywateli Europy i twórców jej polityki stało się jasne, że Europa musi stworzyć wspólną politykę energetyczną.”

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

Potrzeba europejskiej sieci przesyłowej

Trans-europejska sieć energetyczna - TEN-E (22/09/2206)

Sieć referencyjna energia elektryczna – gaz? – ropa?

Gaz/ ropa: ukierunkowanie → wymiar zewnętrzny

Energia elektr.: produkcja i dystrybucja na terenie UE → rynek wew.
system synchroniczny

Cel ogólny

Usprawnienie wdrażania przepisów; szybsza budowa połączeń; lepsze zachęty dla inwestorów prywatnych

„Coraz ściślejsze powiązanie rynków regionalnych i krajowych daje klientom korzyść w postaci lepszej jakości usług, większego wyboru źródeł energii oraz bardziej konkurencyjnych cen.”

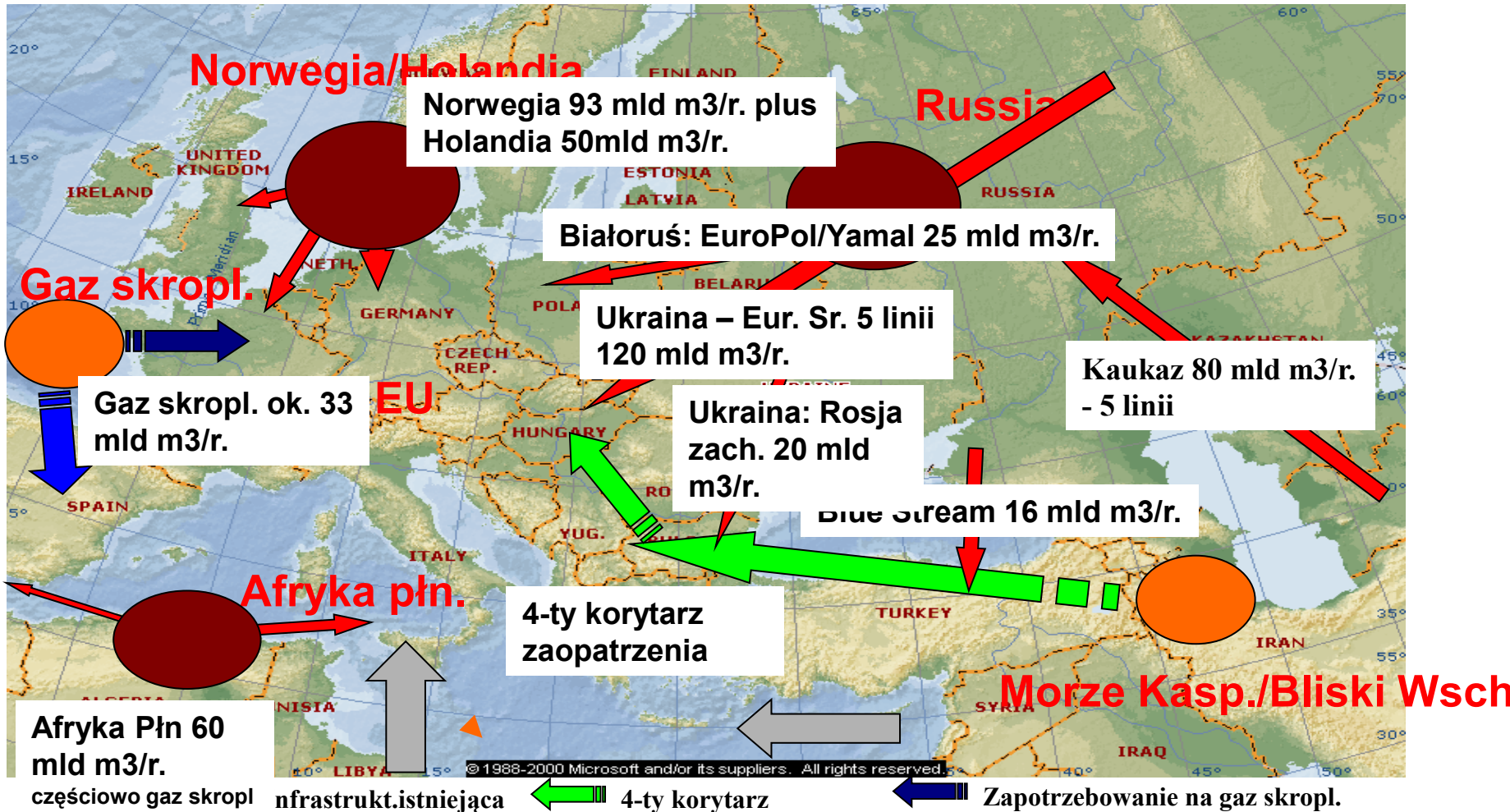

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

- **Plan połączenia priorytetowego**
 - **Oparty o poprawione wytyczne TEN-E (2006)**
 - **Status projektu szczególnie ważnego dla interesu Europy**
 - **Problemy strukturalne**
 - **Droga naprzód**
 - **planowanie, działanie i organizacja**

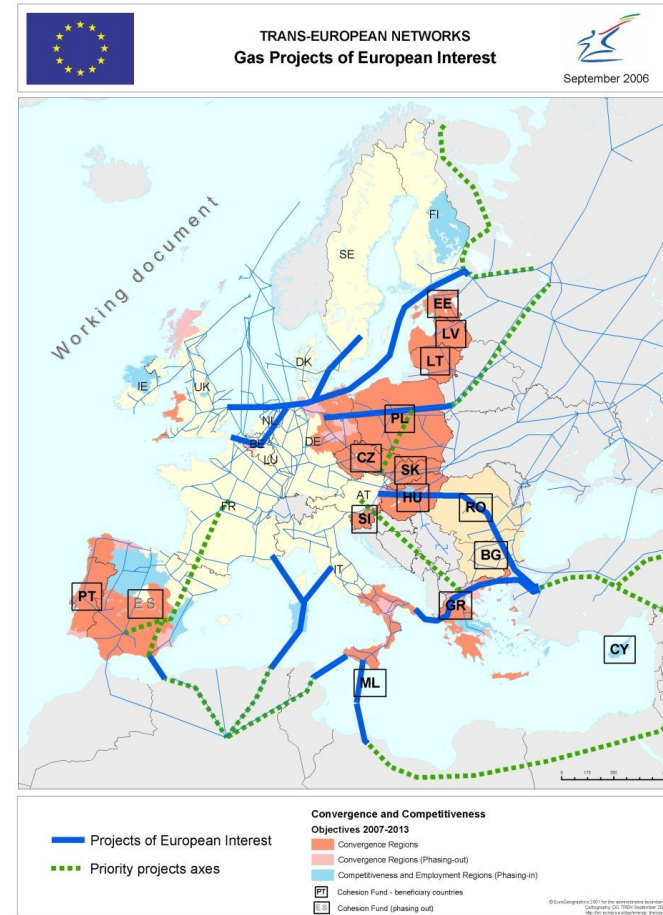
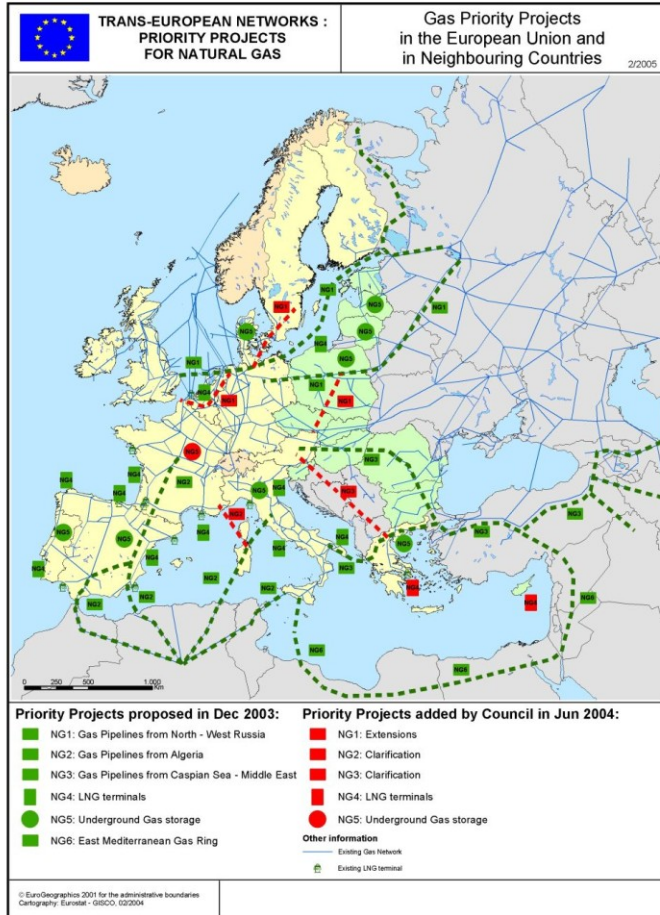
Zróźnicowanie źródeł dostaw (szacunkowe dane nt. sytuacji bieżącej)

Polityka energetyczna w Europie

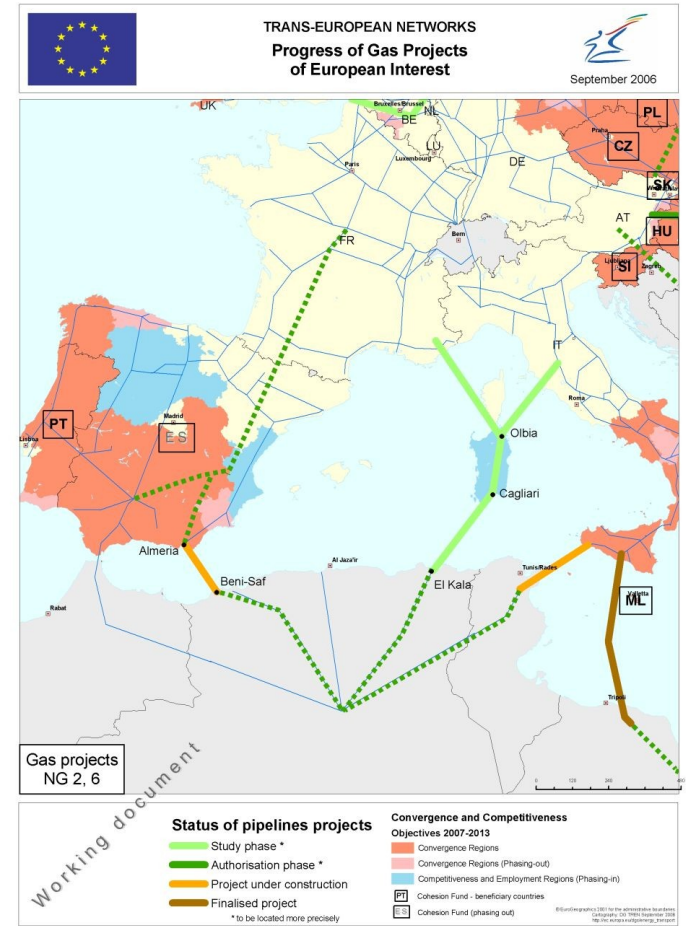
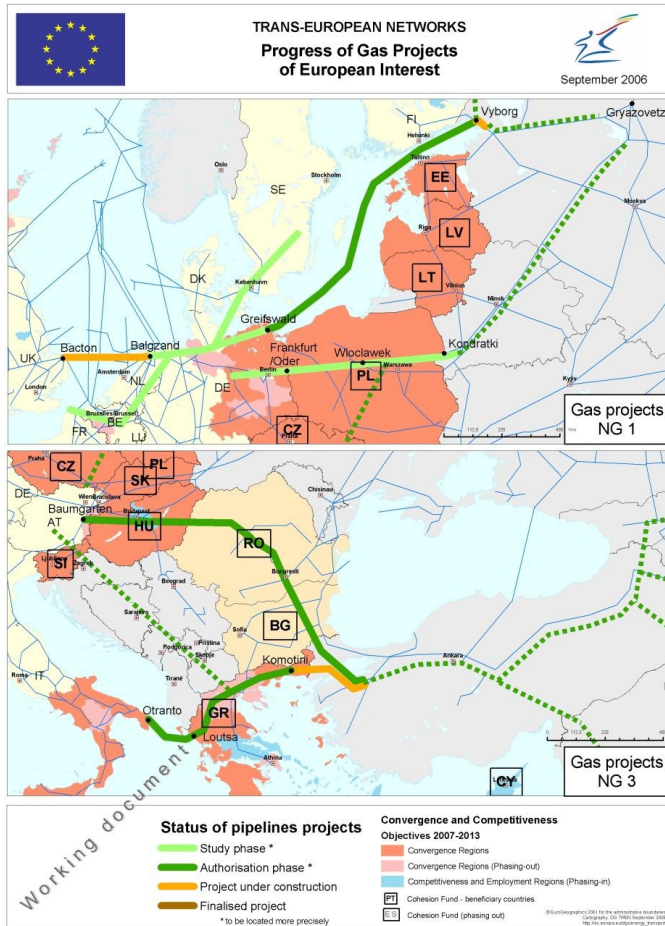
Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

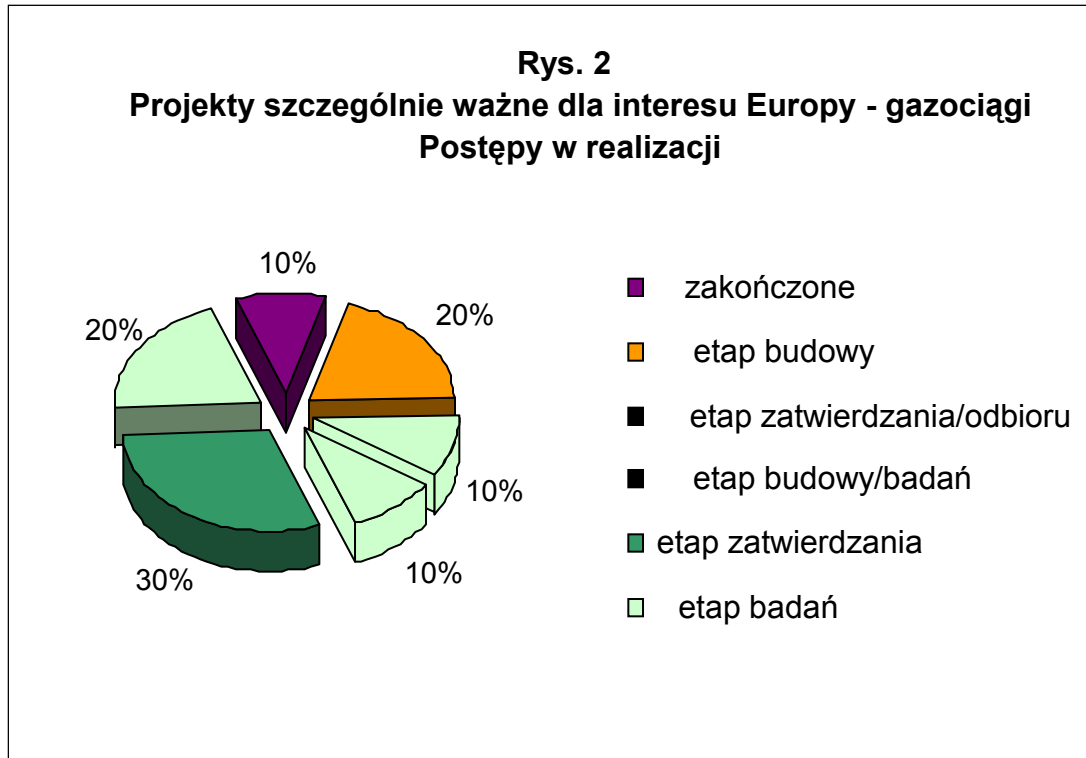

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

Dane statystyczne nt. postępów w realizacji projektu

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

Obecne ramy prawne

- **lipiec 2004: 2-ga Dyrektywa w sprawie gazu (2003/55/EC)**
- **lipiec 2006: Rozporządzenie w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłu gazu (2005/ 1775/ EC)**
- **maj 2006: Dyrektywa w sprawie środków zapewnienia bezpieczeństwa dostaw gazu (2064/ 67/ EC)**
- **porozumienie dobrowolne: wytyczne dot. dobrych praktyk, przeznaczone dla operatorów jednostek magazynowania gazu**

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

Forum w Madrycie

- **Rozporządzenie w sprawie gazu 1775/2005, dotyczące warunków dostępu**
 - uzupełnienie postanowień Dyrektywy o stworzenie równych zasad dostępu
 - **jakościowe** otwarcie rynku – tak samo ważne jak otwarcie ilościowe
 - powszechne zrozumienie postanowień jest kwestią najważniejszą
- **Niektóre kwestie objęte Rozporządzeniem:**
 - Taryfy
 - Przydział mocy przesyłowych oraz zarządzanie zatorami
 - Przejrzystość

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

- **Europejski model liberalizacji rynku**
- **Podstawowe warunki osiągnięcia konkurencyjności oraz bezpieczeństwa dostaw na rynku gazu w UE:**
 - **Niedyskryminujące zasady dostępu do infrastruktury i klientów**
 - **Przejrzystość** podstawowych informacji o rynku, takich jak dostępne zdolności przesyłowe, przepływy historyczne oraz stosowne zasady i warunki
 - **Integracja** byłych rynków krajowych
- **Ramy prawne zapewniają niezbędne instrumenty:**
 - **Prawny i funkcyjny rozdział Operatorów Sieci Przesyłowych i Operatorów Sieci Dystrybucyjnych**
 - **Regulacja dostępu na niedyskryminujących zasadach i warunkach**
 - **Duża rola organów regulacyjnych** w ustalaniu lub zatwierdzaniu warunków dostępu i monitorowaniu rozwoju rynku
 - **Środki uzupełniające przewidziane Rozporządzeniem dot. gazu** umożliwiają integrację

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

- **Dyrektywa: taryfy dostępne muszą być niedyskryminujące i – co za tym idzie – opierać się na kosztach**
 - **Rozporządzenie: bardziej szczegółowe informacje o pochodzeniu i tworzeniu taryf:**
 - “Taryfy powinny odzwierciedlać faktycznie poniesione koszty w zakresie, w jakim odpowiadają one kosztom ponoszonym przez efektywnie działającego i strukturalnie porównywalnego operatora sieci
 - Odpowiednia stopa zwrotu inwestycji
 - Kwestie benchmarkingu i aukcji...
-

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

Niedyskryminujący dostęp

- **Dostęp stron trzecich do systemu przesyłowego i dystrybucyjnego:**
 - na podstawie publikowanych taryf
 - zastosowanie do wszystkich kwalifikujących się klientów
 - stosowany obiektywnie i bez dyskryminowania użytkowników systemu
 - taryfy lub metodyka ich obliczania zatwierdzane z góry przez organ regulacyjny
 - publikacja przed wejściem w życie
 - możliwość wyłączenia z zasady dostępu stron trzecich dla nowych dużych obiektów infrastrukturalnych
- **Dostęp dla klientów (otwarcie rynku):**
 - 1 lipca 2004 - wszyscy klienci inni niż gospodarstwa domowe
 - 1 lipca 2007 – wszyscy klienci

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

Kompetencje organów regulacyjnych

- **Odpowiedzialne przynajmniej za zapewnienie niedyskryminującej, faktycznej konkurencji i efektywnego działania poprzez monitoring**
 - przydziałów zdolności przesyłowych
 - zarządzanie zatorami
 - wymogi w zakresie przejrzystości
 - warunki dostępu do magazynów i innych usług pomocniczych
- **Zatwierdzanie z góry co najmniej metod zapewnienia warunków dostępu oraz tworzenia taryf dla sieci i obiektów dla gazu skroplonego oraz usług bilansujących**

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

Komisja monitoruje rynek

- ◆ **Raport z 2005 r.**
- ◆ **Szczegółowa analiza poszczególnych krajów**

- **Wybrane najważniejsze informacje**
 - **brak płynności pod względem zdolności przesyłowych jak i samego towaru**
 - **koncentracja i konsolidacja przemysłu**
 - **brak przejrzystości**
 - **niezależność operatorów sieci**
 - **niewystarczające wdrożenie przepisów**

- **Wybrane główne wnioski:**
 - **Komisja dąży do wdrożenia dyrektywy zgodnie z jej treścią i intencjami**
 - **Analiza poszczególnych krajów oraz raport końcowy; możliwe propozycje w połowie 2007**
 - **Intensyfikacja wykorzystania istniejących instrumentów wdrażania przepisów**

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

- **Działania Komisji**
- przypadki naruszenia prawa – sprawy przeciw krajom, które naszym zdaniem nie wdrożyły Dyrektywy terminowo, prawidłowo lub w pełni
- Badania sektora przez Dyрекcję Generalną ds. Konkurencji w celu kontroli i analizy zachowań anty-konkurencyjnych
- Oparte o Zieloną Księgę dyskusje nad obecnymi przepisami
- Analizy krajowe – ocena praktycznego wdrażania Dyrektywy i Rozporządzenia oraz ich prawidłowości w stosunku do warunków w danym kraju

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

- **Komisja podejmuje działania przeciwko państwom członkowskim, które nie otworzyły odpowiednio swoich rynków energii elektr.**
 - 28 listów z „formalnymi ostrzeżeniami” wysłanych do 17 państw członkowskich 4 kwietnia 2006
 - **Polska / Litwa otrzymały ostrzeżenia dot. przestrzegania dyrektyw w sprawie gazu jak i energii elektrycznej**
-

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

Główne kwestie dot. POLSKI w roku 2006

- **Otwarcie rynku i konkurencja**
Energia elektr. długoterminowe umowy i ceny regulowane psują rynek i jego płynność; brak właściwych sygnałów o inwestycjach; przeszkody dla nowych uczestników rynku.
Gaz rynek jest całkowicie zamknięty.
 - **Organy regulacyjne**
Organ regulacyjny nie jest wystarczająco silny; nieprecyzyjny podział zadań między organ regulacyjny a rząd; niewystarczająca kontrola organu regulacyjnego nad taryfami.
 - **Rozdział operatorów sieci przesyłowych i dystrybucyjnych (LT)**
Energia elektr. brak właściwego rozdziału operatorów sieci przesyłowych; potrzeba koncentracji na efektywnym działaniu systemu i ułatwieniu rozwoju rynku; termin rozdziału prawnego dla Polski – 1 lipca 2007.
 - **Przejrzystość rynku**
Energia elektr. brak przejrzystości rynku. the market is not transparent. Gaz - rynek nie istnieje.
 - **Integracja z UE**
Energia elektr. operatorzy systemów przesyłowych współpracują z operatorami z krajów sąsiednich; potrzeba lepszej koordynacji i regulacji w wymiarze transgranicznym.
 - **Zobowiązania w zakresie usług publicznych**
Obecnie istnieją ceny regulowane dla gospodarstw domowych na gaz i energię elektr., ale dla energii przestaną one funkcjonować i zmienią się od 1 lipca 2007.
LT nie zgłosiła żadnych zobowiązań w zakresie usług publicznych.
-

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

Przyszłe inwestycje w możliwości importu gazu

- *Inwestycje średnioterminowe: scenariusz bazowy zakłada największy wzrost popytu na gaz w wysokości 110 mld m³ w 2013 r. Scenariusz ten jednak zakłada również najwyższy poziom inwestycji – ok. 48 mld do roku 2013 (5.3 mld/rok w latach 2005-2013).*
 - *Inwestycje długoterminowe: ponownie, scenariusz bazowy zakłada największy wzrost popytu na gaz w wysokości 215 mld m³ w 2023 r., a całkowity poziom inwestycji ok. 100 mld do roku 2023 (5.2 mld/rok w latach 2014-2023).*
-

Polityka energetyczna w Europie

Komisja Europejska – Dyr. Generalna ds. Transportu i Energii

Wnioski dotyczące gazu

(lista ta nie jest w pełni wyczerpująca):

- **brak przejrzystości**
 - **długoterminowe rezerwacje zdolności przesyłowych blokują wymianę transgraniczną**
 - **niewystarczająca integracja rynków – koncentracja rynków krajowych**
 - **niezgodne systemy taryf przesyłowych/bilansowania**
 - **dostęp do obiektów magazynowych**
-